

Az EIOPA hosszú távú garanciás hatásfelmérés eredményei

Hazai eredmények és európai szintű fejlemények

2013.augusztus .

Tartalomjegyzék

1. A Hatásfelmérés előzményei	4
2. A Hatásfelmérés résztvevői	4
3. Tagállami reprezentatív minta meghatározása.....	5
4. A Hatásfelmérés forgatókönyvei	6
5. A tesztelt ún. „hosszú távú garanciás” (LTG) intézkedések.....	6
5.1. A kontraciklikus kiigazítás, másnéven adaptáció (CCP).....	8
5.2. A klasszikus illeszkedési kiigazítás (MA).....	8
5.3. A kiterjesztett illeszkedési kiigazítási prémium (extended MA).....	8
5.4. A kockázatmentes hozamgörbe-pontok megfigyelhető lejáratokon túli előrebecslése és a hosszú távú hozamhoz történő konvergencia gyorsasága (speed of convergence of the extrapolation of risk-free interest rates).....	9
5.5. A kamatlábak lejárat szerkezetére vonatkozó átmeneti intézkedések.....	10
5.6. A helyreállítási időszak kiterjesztése (extension of the recovery period)	10
6. A Hatásfelmérés európai eredményeinek összefoglalása	11
7. A Hatásfelmérés hazai eredményeinek összefoglalása	11
7.1. Az LTG intézkedések mennyiségi hatása a hazai biztosítók feltöltöttségére	11
7.2. Extrapoláció	12
7.3. Adaptáció (CCP)	14
7.4. Szimmetrikus volatilitás kiegyenlítő mechanizmus	17
7.5. Illeszkedési kiigazítások.....	18
7.6. A kamatlábak lejárat szerkezetének átmeneti intézkedése.....	19
7.7. A Tier 1 tőkeelemek figyelembevételének kérdései.....	20
7.8. A helyreállítási időszak kiterjesztése	21

Ábrajegyzék

1. ábra: Részvételi küszöbök	5
2. ábra: LTG forgatókönyvek	6
3. ábra: A 0. és 1. scenárió hatása a résztvevő hazai biztosítók tőkefeltöltöttségére	12
4. ábra: 1. forgatókönyv szerinti HUF kockázatmentes hozamgörbék különböző konvergencia periódus mellett	13
5. ábra: A kockázatmentes hozamgörbékből számított forward hozamgörbe	13
6. ábra: 40 éves konvergencia hatása a résztvevő hazai biztosítók tőkefeltöltöttségére százalékpontban (5. Scenárió / 1. Scenárió)	14
7. ábra: 40 éves konvergencia hatása a résztvevő hazai biztosítók tartalékszintjére százalékban (5. Scenárió / 1. Scenárió)	14
8. ábra: A CCP hatása a mennyiségi elemekre	15
9. ábra: A résztvevő hazai biztosítók technikai tartalékainak változása, ha az alap CCP (100 bázispont) helyett magasabb CCP-t (250 bázispont) alkalmazunk (százalékban) (3. scenárió / 1. scenárió)	15
10. ábra: A résztvevő hazai biztosítók szavatolótóke szintjének változása, ha a CCP 100 bázispontról 250 bázispontra nő (százalékban) (3. scenárió / 1. scenárió)	16
11. ábra: A résztvevő hazai biztosítók szavatolótóke-szükségletének változása, ha a CCP 100 bázispontról 250 bázispontra nő (százalékban) (3. scenárió / 1. scenárió)	16
12. ábra: A résztvevő hazai biztosítók tőkefeltöltöttségének változása, ha a CCP 100 bázispontról 250 bázispontra emelkedik (százalékban) (1. Scenárió + 3. Scenárió)	16
13. ábra: Szimmetrikus volatilitáskiegyenlítő mechanizmus	17
14. ábra: Kamatlábak lejárat szerkezetének „dinamikus” átmeneti intézkedése	19
15. ábra: Kamatlábak lejárat szerkezetének „statikus” átmeneti intézkedése	20

1. A Hatásfelmérés előzményei

Az Európai Bizottság 2011 elején életre hívta a hosszú távú garanciás termékek munkacsoportot (Working Group on Long-Term Guarantees), amelybe meghívta a biztosítási szakma érdekképviselőit is. A munkacsoport elsődleges feladata az volt, hogy a hosszú távú garanciákat tartalmazó biztosítási termékekre olyan megoldásokat dolgozzon ki, amelyek a Szolvencia II szabályrendszeren belül kezelni képesek ezen termékek sajátosságait.

A munkacsoport kidolgozott egy három elemből álló intézkedéscsomagot, amelynek elsődleges célja a Szolvencia II rendszerből eredő mesterséges áringadozási (volatilitás) és az egymást felerősítő (prociklikus) hatások megszüntetése volt.

Az elmúlt években a pénz- és tőkepiaci válság, a szuverén kockázatok európai szintű növekedése, valamint a tartósan alacsony kamatkörnyezet együttes hatásaként az európai biztosítói csoportok a hosszú távú garanciákat tartalmazó termékeken jelentős veszteséget könyveltek el.

Az Európai Parlament szakértői bizottsága, az Európai Tanács és az Európai Bizottság részvételével zajló ún. Trialógus tárgyalások során egyetértés született arról, hogy a Szolvencia II rendszernek a munkacsoport eredményeit felhasználva szabályozási szinten kell foglalkoznia a hosszú távú garanciákat tartalmazó biztosítási termékekkel, mivel a Szolvencia II egyes elemei nem veszik teljes körűen figyelembe ezen termékek sajátosságait.

Ennek eredményeként a Szolvencia II irányelv szintjén (az Omnibus II direktíva keretében) egy külön jogszabálycsomag-tervezet (a továbbiakban: Jogszabálycsomag-tervezet) készült el. A Jogszabálycsomag-tervezet érdekessége, hogy bár eredetileg a hosszú távú garanciákat tartalmazó biztosítási termékkel kapcsolatban merültek fel a fenti problémák, a jogalkotó szándéka miatt az elnevezés ellenére az életbiztosításokra és az életbiztosítási elvek alapján képzett nem-életbiztosítási tartalékokra is kiterjed.

A Trialógusban részt vevő felek 2012 nyarán megegyeztek, hogy a Jogszabálycsomag-tervezetre vonatkozóan hatásfelmérést (a továbbiakban: Hatásfelmérés) szükséges elvégezni, amelynek során fel kell mérni, hogy annak alkalmazása milyen hatást gyakorolna az ügyfelekre, az egyedi szülő szintű (viszont)biztosítókra, nemzeti felügyeletekre, illetve a teljes pénzügyi rendszerre.

A Hatásfelmérés végrehajtása szabályozási szempontból kiemelt jelentőségű volt, tekintettel arra, hogy annak eredménye lehet alapja a politikai egyezésnek, így az fogja meghatározni az Omnibus II direktíva és így végső soron a Szolvencia II irányelv végleges tartalmát. Ezzel lehetővé válna a Szolvencia II második és harmadik szintű joganyagainak véglegesítése és a Szolvencia II rendszer mielőbbi hatálybalépése.

2. A Hatásfelmérés résztvevői

A Hatásfelmérés koncepcióját és módszertani kereteit a Trialógus felek alakították ki, a konkrét módszertan kialakításáért és technikai lebonyolításáért az EIOPA felelt. A biztosítóknak egy, az eddigi mennyiségi hatástanulmányokhoz hasonló technikai specifikációban szereplő 12+1 forgatókönyv mentén kellett elvégezniük a mennyiségi futtatásokat, illetve az EIOPA által összeállított kvalitatív kérdőívet kellett kitölteniük,

amelyet az EIOPA külön elkészített adatszolgáltatási tábláiban kellett a nemzeti felügyelet részére megküldeniük. A nemzeti felügyelet ellenőrizte az adatokat, szükség esetén hiánypótlást, illetve javítást kértek a biztosítóktól.

A Hatásfelmérés elvégzésére a biztosítóknak összesen 9 hét állt rendelkezésükre.

3. Tagállami reprezentatív minta meghatározása

A Trialógus tárgyalásokon résztvevő felek, illetve az EIOPA célként tűzték ki a tagállami biztosítási piacok reprezentatív felmérését, melynek értelmében a Felügyelet – az EIOPA együttműködésével – a művelt biztosítási ágak, a biztosító mérete, tevékenységének összetettsége és a fenti szabálycsomaggal érintett biztosítási termékek tekintetében a hazai biztosítók olyan körét kellett választania, amely jól tükrözi a hazai biztosítási piac szerkezetét és jellegét. A Felügyelet megkereste és részvételre kérte fel mindazon hazai biztosítókat, amelyek várhatóan a Szolvencia II irányelv hatálya alá fognak tartozni. A hazai Hatásfelmérésre 15 biztosító jelezte részvételi szándékát, amely közül 13 biztosító küldött mennyiségi eredményt, illetve töltött ki a szöveges kérdőívet.

A Trialógus mind az életbiztosítási, mind pedig a nem-életbiztosítási ágra vonatkozóan állított fel részvételi korlátokat, amelyeket a hazai résztvevők mindkét biztosítási ágat tekintve teljesített. A 13 biztosító között 2 kölcsönös biztosító egyesület, 6 kompozit, 3 életbiztosító, 2 nem-életbiztosító található, amely alapján mind méret, mind pedig tevékenységi jelleg alapján reprezentatívnak tekinthető a minta.

1. ábra: Részvételi küszöbök

Részvételi küszöbök (ToR által definiálva)			
Életbiztosítás	Életbiztosítás (UL nélkül)	Nem-élet biztosítás	Nem-életbiztosítási járadékok
50% (tartalék alapján)	50% (tartalék alapján)	25% (díjbevétel alapján)	-
Magyar részvétel			
Életbiztosítás	Életbiztosítás (UL nélkül)	Nem-élet biztosítás	Nem-életbiztosítási járadékok
47%	51%	72%	39% (piac-konzisztens tartalék alapján)

A reprezentatív minta ellenére a hazai biztosítási piac mintegy fele vett részt a felmérésben¹, így az eredmények alapján nem lehet általános megállapítást tenni a hazai biztosítói szektor szavatolótöke-feltöltöttségét illetően.

¹ bruttó díjbevétel alapon

4. A Hatásfelmérés forgatókönyvei

A Trialógus határozta meg a Hatásfelmérés politikai és módszertani kereteit, amely alapján a biztosítóknak az alábbi forgatókönyveket kellett kiszámítaniuk:

2. ábra: LTG forgatókönyvek

	0	Scenarios at the reference date YE11									Scenarios at historic reference dates		
		1 BASE	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I Adapted relevant risk-free interest rate term structure (CCP)													
A No CCP	x											x	x
B CCP of 100bps		x			x	x	x	x	x	x	x		
C CCP of 50bps			x										
D CCP of 250 bps				x									
II Extrapolation													
A LLP 30yrs for EUR, 40 yr convergence	x												
B LLP 20yrs for EUR, 40 yr convergence						x							
C LLP 20yrs for EUR, 10 yr convergence		x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
III "Classic" Matching adjustment													
A No Matching Adjustment	x												
B Classic Standard version		x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
C Classic Alternative version					x								
IV "Extended" Matching adjustment													
A No Matching Adjustment	x								x	x		x	
B "Extended" Standard I version		x	x	x	x	x					x		x
C "Extended" Standard II version								x					
D "Extended" Alternative version							x						
V Transitional Measures													
A No transitional measure	x	x	x	x	x	x	x	x			x		x
B Transitional measure applied to all existing business									x			x	
C Transitional measure applied to paid in premiums only										x			
VI Reference date													
A 31 December 2011 (YE11)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
B 31 December 2009 (YE09)											x		
C 31 December 2004 (YE04)												x	x

Az egyes forgatókönyvek pontos tartalma megtalálható az EIOPA honlapján a technikai specifikáció második részében.

5. A tesztelt ún. „hosszú távú garanciás” (LTG) intézkedések

Tekintettel arra, hogy az Omnibus II direktívatervezet tartalma annak elfogadásáig folyamatosan változhat a jogalkotók egyeztetése nyomán, a jelen részben leírtak a Hatásfelmérés eredményének nyilvánosságra hozatalának időpontjában a Felügyelet rendelkezésére álló információkat tartalmazzák.

A Hatásfelmérésben az alábbi, az Omnibusz II irányelv-tervezetben leírt intézkedések tesztelésére került sor:

1. adaptált releváns kockázatmentes kamatok lejárat szerkezete („korábbi CCP”, illetve adaptáció, Counter-cyclical Premium)
2. a kockázatmentes hozamgörbe-pontok megfigyelhető lejáratokon túli előrebecslése és a hosszú távú forward hozamhoz történő konvergencia gyorsasága („extrapoláció”)

3. illeszkedési kiigazítás alkalmazása egyes meghatározott_életbiztosítási kötelezettségekre (klasszikus illeszkedési kiigazítás, Matching Adjustment)
4. illeszkedési kiigazítás alkalmazása egyéb biztosítási kötelezettségekre (kiterjesztett illeszkedési kiigazítás, Extended Matching Adjustment)
5. átmeneti intézkedések (áttérés a garantált technikai kamatlábról a kockázatmentes hozamgörbére)
6. a helyreállítási időszak kiterjesztése (a szavatolótőke-szükséglet követelményének megsértése esetén)

Az alábbiakban röviden bemutatjuk az egyes LTG intézkedések létrejöttének okait, működésük jellegét és hatásukat a legfontosabb mennyiségi elemekre.

A hosszú távú biztosítási termékek élettartama alatt bekövetkező makrogazdasági ingadozások – korrekciós, kiigazító mechanizmusok hiányában – zavart okozhatnak a biztosítók eszköz-forrás menedzsmentjében, a szavatoló tőke és a biztosítástechnikai tartalékok mértékének kalkulációjában. A jelenlegi európai banki szabályozás is tartalmaz számos, makrogazdasági prociklikusságot ellensúlyozó elemet, a biztosítási szektort érintő Szolvencia II szabályozás keretében azonban – egyes biztosítási szerződések hosszú távú természete miatt – erőteljesebben jelentkeznek ezek a kérdések. A biztosítási szabályozásban megjelenő makroprudenciális eszközök azért kiemelten fontosak, mert biztosítják a szavatolótőke szintjének és a biztosítástechnikai tartalékok számításának megfelelőségét, csillapítják a szavatolótőke kilengéseit a hosszú távon szinte bizonyosan előforduló makrogazdasági ingadozások esetén is, ellensúlyozva a prociklikus hatásokat.

A prociklikusságtól függetlenül, a tartalékok számítása során olyan hozamgörbe alkalmazásával kell a pénzáramok diszkontálását elvégezni, amelyet a biztosítók a gyakorlatban kockázatmentes körülmények között képesek elérni. Egyes kötelezettségek tulajdonsága (pl. hosszú távú, kiszámítható pénzáramlás) miatt a biztosító az eszköz-forrás gazdálkodás keretében képes lehet kockázatmentes hozam feletti hozamot is elérni.

A Szolvencia II "gazdasági" (piaci) értékelést követel meg, melynek következtében az eszközök értékében megjelennek a rövid távú hozamingadozások hatásai. A biztosítók viszont az eszközöket hosszú távon, általában lejáratig tartják, így elvben nem kellene foglalkozniuk a rövidtávú ingadozásokkal, hiszen lejáratkor a névértéket (lejáratkori értéket) kapják meg (amennyiben nem következik be a kibocsátó csődje).

A megoldandó probléma: a rendkívüli pénzpiaci helyzetben megnőnek az eszközpiaci elvárt hozamok, illetve csökkennek az árfolyamok, miközben a (biztosítástechnikai tartalékok számításához alkalmazott) diszkontráta változatlan marad. A forrás oldalon a modellalapú értékelés változatlanságának oka, hogy a kötelezettségeknek a pénzügyi eszközök többségével szemben nincs piacuk, így piaci árfolyamuk sem, azaz nem tud a kötelezettségek értéke az eszközökhöz hasonlóan ingadozni.

A probléma kezelésére születtek a fent említett LTG intézkedések, amelyek egy része kifejezetten arra irányul, hogy az eszközoldali áringadozás hatását kompenzálja azzal, hogy a tartalékszámítás során megengedi a diszkontráta változtatását.

5.1. A kontraciklikus kiigazítás, más néven adaptáció (CCP)

A megoldandó probléma: rendkívüli pénz- és tőkepiaci helyzetben az eszközök átmenetileg megnövekedett illikviditási felára miatt az eszközök automatikusan átárazódnak, azaz leértékelődnek, ennek hatását a tartalékok „mesterséges korrekciójával” kell enyhíteni. Figyelembe véve, hogy ez a hatás csak a kockázati felárakban okoz változásokat, a tartalékok diszkontálásához alkalmazott kockázatmentes hozamgörbe nem változik. Ezáltal a tartalékok értéke nem követi az eszközárak értékcsökkenését, ami a biztosítók szavatolótőkéjének eséséhez vezetne a Szolvencia II rendszerben.

A cél: A pénzügyi sokk miatt megugró felár likviditási kockázat miatti része átmenetileg megjelenhessen a tartalékok diszkontrátájában. Így az eszközök piaci leértékelődésével párhuzamosan a biztosítástechnikai tartalékok értéke is lecsökken, végeredményként mérsékelhető a szavatoló tőkére gyakorolt negatív hatás.

Eszköz: A kontraciklikus kiigazítási prémium a tartalékszámításhoz használt kockázatmentes hozamgörbe szintjét növeli meg a szavatolótőke-feltöltöttség csökkenésének mérséklésére.

Omnibus II tervezet alapján: a CCP-t az EIOPA határozza meg az egyes devizanemekre, csak átmeneti és kivételes pénzügyi helyzetekben alkalmazandó. A nemzeti felügyeletek kérhetik az EIOPA-t ún. országspecifikus CCP alkalmazására, amelyet az adott országra jellemző referenciaportfólió alapján határoznak meg.

5.2. A klasszikus illeszkedési kiigazítás (MA)

A megoldandó probléma: Egyes életbiztosítási termékcsoportoknál (amelyek törlési és halandósági kockázatokat nem tartalmaznak, így a pénzáramlások „megbízhatóan” előrejelezhetőek), a biztosító előre tervezheti az eszközoldali lejáratokat, így a hosszú távú eszközökön a biztosító a kockázatmentesnél magasabb hozamot is el tud elérni.

A cél: A pénzügyi sokk miatt megugró eszközfelár azon része megjelenhessen a tartalékok diszkontrátájában a biztosítási portfólió kifutásáig, amely nem a csőd-kockázattal és nem a leértékelési kockázattal függ össze.

Eszköz: Az MA érvényesítése a diszkontrátában az adott biztosítási portfólió tartalékszámítása során, amely az érintett tartalékrészek és az azokhoz rendelt eszközök sajátosságai alapján határozódik meg.

Omnibus II jelenlegi tervezete: az MA alkalmazásának engedélyezése nemzeti hatáskör; amennyiben a biztosító alkalmaz MA-t, úgy azt a kötelezettségek kifutásáig köteles alkalmazni. CCP és MA együttesen nem alkalmazható. Az MA alkalmazásának nagyon szigorú feltételei vannak, a hazai piacon nincsen olyan kötelezettség, amely megfelelné neki.

5.3. A kiterjesztett illeszkedési kiigazítási prémium (extended MA)

A megoldandó probléma: Az MA alkalmazásának szigorú feltételei közt szerepel, hogy az életbiztosítási kötelezettségeket megtettesítő szerződések ne tartalmazzanak ügyfél általi

visszavásárlási (törlési) opciókat. A legtöbb tagállamban a szerződések nagy része tartalmaz ilyen ügyfélopciót, így az MA alkalmazása „kiüresedne”.

A cél: Az életbiztosítások és életbiztosításokhoz hasonló kötelezettségek esetében (pl. személyi sérüléses gépjárműbalesetekre képzett felelősségi járadéktartalékok) az MA egy meghatározott részét akkor is lehessen alkalmazni, ha a kötelezettségek alapjául szolgáló szerződések tartalmazznak visszavásárlási (törlési) opciót.

Eszköz: A MA egy részének érvényesítése az adott biztosítási portfólió tartalékszámítása során, amely az érintett tartalékrészek és a tartalékokhoz hozzárendelt eszközök törlési sajátosságai (pl. tőkekivonás okozta eszköz-forrás illeszkedés hiányából adódó kockázatok) alapján határozódik meg. Az, hogy az MA mekkora részét lehet érvényesíteni, a kötelezettségek és eszközök jellegétől is függ.

Omnibus II jelenlegi tervezete: a kiterjesztett MA alkalmazásának engedélyezése nemzeti hatáskör; amennyiben a biztosító alkalmazza a kiterjesztett MA-t, úgy azt a kötelezettségek kifutásáig köteles alkalmazni. CCP és kiterjesztett MA együttesen nem alkalmazható. A kiterjesztett MA alkalmazásának a törlés lehetőségétől eltekintve továbbra is nagyon szigorú feltételei vannak, pl. az alapvető feltételként megjelölt elkülönített alap struktúra (ring-fenced funds) jogi értelemben nem létezik a hazai piacon.

5.4. A kockázatmentes hozamgörbe-pontok megfigyelhető lejáratokon túli előrebecslése és a hosszú távú hozamhoz történő konvergencia gyorsasága (speed of convergence of the extrapolation of risk-free interest rates)

A megoldandó probléma: A kockázatmentes hozamgörbe pontjai a rövidebb lejáratokra (devizanemenként, jellemzően 10-30 évig) a piaci kereskedési adatok alapján állíthatók elő. A 10-30 éves lejáratot követően már nincsenek megbízható piaci adatok (nincs kereskedés). A biztosító kötelezettségeinek futamideje ennél hosszabb. Ezért a nagyon hosszú lejáratokra a kockázatmentes hozamgörbe piaci adatokból ki nem nyerhető pontjait becsülni kell.

A cél: A legutolsó piaci kereskedés alapján megbecsülhető hozamgörbe ponttól (utolsó likvid lejárat) kezdődően meg lehessen határozni valamilyen módszer segítségével a hozamgörbe többi pontját is.

Eszköz: A hozamgörbe nem megfigyelhető pontjaira a becslés a forward ráták segítségével történik, amelyek azt határozzák meg, hogy milyen módon változzon a hozamgörbe.

Az Európai Központi Bank (ECB) több tíz évre előrettekintő, feltételezett harmonikus gazdasági növekedés és kiegyensúlyozott infláció melletti előrejelzése a forward rátára 4,2%-os értéket irányoz elő. Az alapvető kérdés az, hogy a hozamgörbe változásának az utolsó likvid lejáratot követően 40 év alatt, vagy sokkal gyorsabban, már 10 év alatt kell végbemennie, azaz mekkora sebességgel változzon (konvergáljon) a hozamgörbe.

Módszertani probléma: Az EUR és a többi alacsony hozamszintű (pl. CHF, GBP, USD) devizák esetében a minél gyorsabb, 10 éves konvergencia növeli a szavatolótőke szintjét. A HUF és más magas hozamszintű devizák esetében a minél lassabb, 40 éves konvergencia általánosságban növeli a szavatolótőke szintjét a művelt biztosítási ágazatoktól függően.

Omnibus II jelenlegi tervezete: 10 év konvergenciát tartalmaz, de az LTG hatástanulmányban tesztelték a 40 év konvergencia lehetőségét is.

5.5. A kamatlábak lejárat szerkezetére vonatkozó átmeneti intézkedések

A megoldandó probléma: Egyes devizák esetében a tartósan alacsony hozamkörnyezet miatt a Szolvencia II kockázatmentes hozamgörbe alacsonyabb a Szolvencia I-ben alkalmazott technikai kamatlábnál, amely a tartalékszint jelentős emelkedését és a tőkehelyzet romlását vonja maga után.

A cél: A Szolvencia II-re való áttérés „zökkenőmentességének” biztosítása azáltal, hogy csak fokozatosan kell alkalmazni a Szolvencia II kockázatmentes hozamgörbét a diszkontálás során.

Eszköz: A Szolvencia I és Szolvencia II hozamok súlyozása egy megfelelő hosszúságú átmeneti időszak alatt, ahol az időszak végére a Szolvencia II kockázatmentes hozamgörbe súlya eléri a 100%-ot.

Omnibus II jelenlegi tervezete: Alkalmazása felügyeleti engedélyhez kötött. A javaslat szerint csak a Szolvencia II hatálybalépésének időpontjában már meglévő állományra vonatkozóan, valamint az életbiztosítási direktíva hatálya alá eső, technikai kamatlábbal számított tartalékokra alkalmazandó (új üzletre nem).

5.6. A helyreállítási időszak kiterjesztése (extension of the recovery period)

A megoldandó probléma: A biztosító szavatolótőke szintje nem megfelelő, nem éri el szavatolótőke-szükséglet szintjét.

A biztosítónak helyreállítási tervet kell benyújtania a nemzeti felügyelet részére: ekkor 6 hónap áll rendelkezésére a tőkehelyzet rendezésére, amely 3 hónappal meghosszabbítható.

A cél: A pénzügyi piacok rendkívüli esése esetén a tőkehelyzet rendezésére szánt idő felügyeleti engedéllyel meghosszabbítható lenne.

Eszköz: A tőkehelyzet rendezésére szánt idő rendkívüli piaci esés esetében legfeljebb 21 hónappal kibővíthető, de a tényleges hosszabbítást a nemzeti felügyelet külső (pl. pro-ciklikusság veszélye, helyi biztosítási piac működése, forrásbevonás lehetősége) és intézményspecifikus (pl. szavatolótőke-hiány mértéke, szavatolótőke összetétele, kötelezettségek jellege) tényezők mérlegelése mellett állapítja meg.

Omnibus II jelenlegi tervezete: A biztosítástechnikai tartalékok átlagidejéhez köti a helyreállítási időszak kiterjesztésének maximális időtávját: 12 évnél rövidebb átlagidő esetén 21 hónap, 12 évnél hosszabb kifizetés esetén 3 év.

6. A Hatásfelmérés európai eredményeinek összefoglalása

Tekintettel arra, hogy az EIOPA 2013. június 14-én közzétette honlapján az európai szintű Hatásfelmérés eredményeiről szóló angol nyelvű jelentését, ezért az alábbiakban csak a tanulmány elérhetőségét adjuk meg:

https://eiopa.europa.eu/fileadmin/tx_dam/files/consultations/QIS/Preparatory_forthcoming_assessments/final/outcome/EIOPA_LTGA_Report_14_June_2013_01.pdf

Az európai szintű eredmények mellett a jelentés tartalmaz tagállami szintű adatokat és információkat is, melyekre a hazai eredmények szempontjából részletesebben is kitérünk a továbbiakban.

7. A Hatásfelmérés hazai eredményeinek összefoglalása

A kitöltésre rendelkezésre álló határidő, a folyamatban lévő éves beszámolási időszak és az anyavállalatok által helyi szinten meghatározott egyéb feladatokra tekintettel a Felügyelet konzultációt szervezett a biztosítók részvételével, amelyen tájékoztatást adott a hatástanulmány céljáról, a lebonyolítás módjáról és a tesztelendő intézkedésekről, valamint sorba vették a hazai piac szempontjából releváns intézkedéseket is.

A Hatásfelmérésben történő részvétel a biztosítók számára nem volt kötelező, azt a Felügyelet jogilag nem kényszeríthette ki. A Felügyelet a fentiek tükrében mérlegelte a nagyszámú (1+12 db) forgatókönyv végrehajtását jelentősen befolyásoló idő- és kapacitásbeli korlátokat, a hazai biztosítók visszajelzéseit, valamint az EIOPA-tól kapott információkat. A Felügyelet ennek alapján úgy döntött, hogy a hazai biztosítók esetében a mennyiségi futtatások végrehajtása „best effort” (legjobb szándék) alapon történjen, míg a kvalitatív kérdőív kitöltését a mennyiségi eredményeket nem küldő résztvevő biztosítóktól is bekéri.

A Felügyelet az egyes intézkedések relevanciájára kiemelt egyes forgatókönyveket és azok kiszámítására prioritási sorrendet határozott meg. Ennek alapján arra kérte a hazai résztvevő biztosítókat, hogy a kiinduló 0. forgatókönyvet, az LTG intézkedések szempontjából alap 1. forgatókönyvet, a CCP szélsőséges mértékét tesztelő 3. forgatókönyvet, illetve a hosszú távú (40 éves) konvergencia melletti extrapoláció forgatókönyvét végül az ún. historikus scenáriókat számítsa ki a 2004., ill. 2009-es gazdasági környezetet feltételezve.

A 0., 1., 3. és 5. számú forgatókönyvet minden résztvevő biztosító kiszámította, míg az utóbbi két scenárióhoz csak páran küldtek be adatot. Ezen kívül egy-egy biztosító kiszámított egyéb forgatókönyveket is, azonban a fentiek miatt kizárólag a minden résztvevő által kiszámított forgatókönyveket tekintjük a hazai piacra nézve reprezentatívnak.²

7.1. Az LTG intézkedések mennyiségi hatása a hazai biztosítók feltöltöttségére

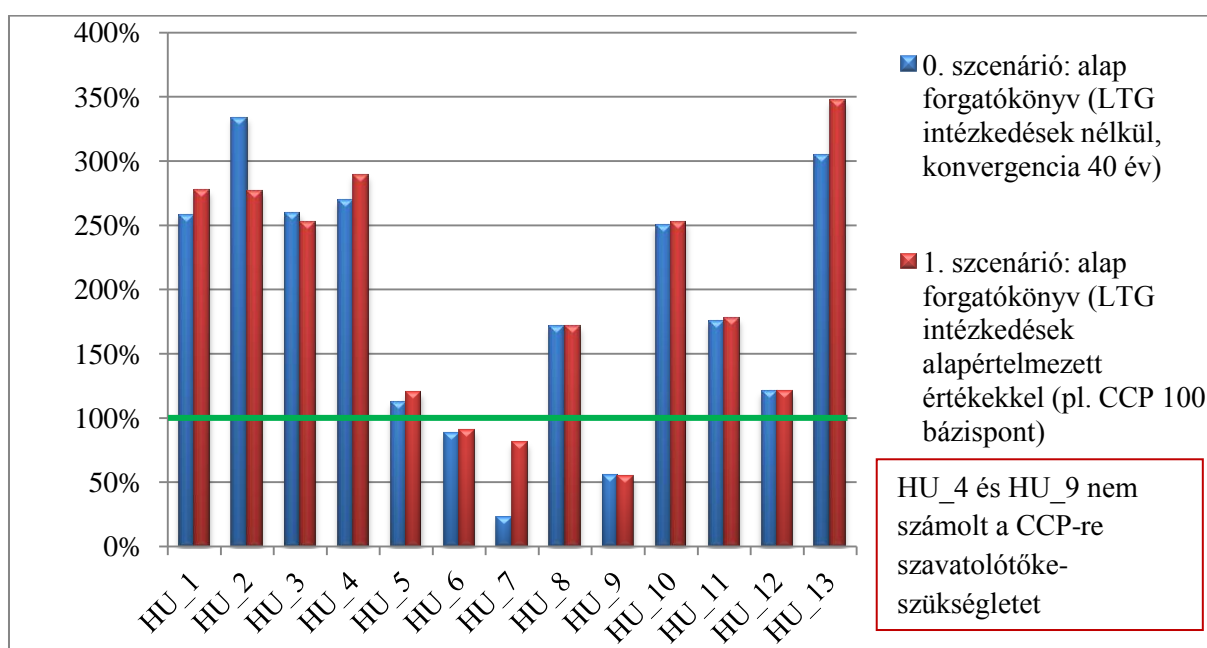
Az LTG intézkedések alapvetően kisebb mértékű hatással vannak a hazai (illetve a többi, közép- és kelet-európai tagállami) biztosítók tőkehelyzetére, mint néhány nyugat-európai tagállamban. Ennek oka elsősorban az, hogy a hazai biztosítási piacon még nem jelentek meg

² Az EIOPA jelentésben vannak olyan számítások, amelynél a 2. számú forgatókönyv eredményeit vették alapul. A hazai biztosítók közül mindösszesen 4 biztosító küldött be adatot, így a hazai piacra nézve nem tekintjük ezen eredményeket reprezentatívnak.

jelentős mértékben olyan hosszú távú biztosítási termékek, amelyek beágyazott (kamat)garanciákat tartalmaznak, továbbá a makrogazdasági környezet is eltér a fejlett nyugat-európai biztosítási piacokétól (elsősorban a hozamszint tekintetében). Szabályozási oldalról pedig az indokolja, hogy az egyes LTG intézkedésekhez nagyon szigorú alkalmazási kritériumokat rendeltek, amelyek nem teljesülnek a hazai biztosítási portfóliók esetében.

A résztvevők között található három olyan biztosító, amelynek a Szolvencia II szerinti tőkefeltöltöttsége nem éri el a 100%-ot, illetve két biztosító is megközelíti a prudenciális tőkefeltöltöttségnek tekintett 120%-ot.

3. ábra: A 0. és 1. scenárió hatása a résztvevő hazai biztosítók tőkefeltöltöttségére

Fontos kiemelni, hogy az intézményi szinten eltérő tőkefeltöltöttség nem az LTG intézkedések alkalmazásától függ, azaz az LTG intézkedések nem befolyásolják jelentős mértékben azon biztosítók eredményeit, ahol a Szolvencia II számítások alapján megsértik a szabályozói tőkekövetelményt (HU_7 olyan intézkedést alkalmazott, amelynek kritériumainak egyelőre nem felel meg, így a biztosítóra is igaz ez az állítás).

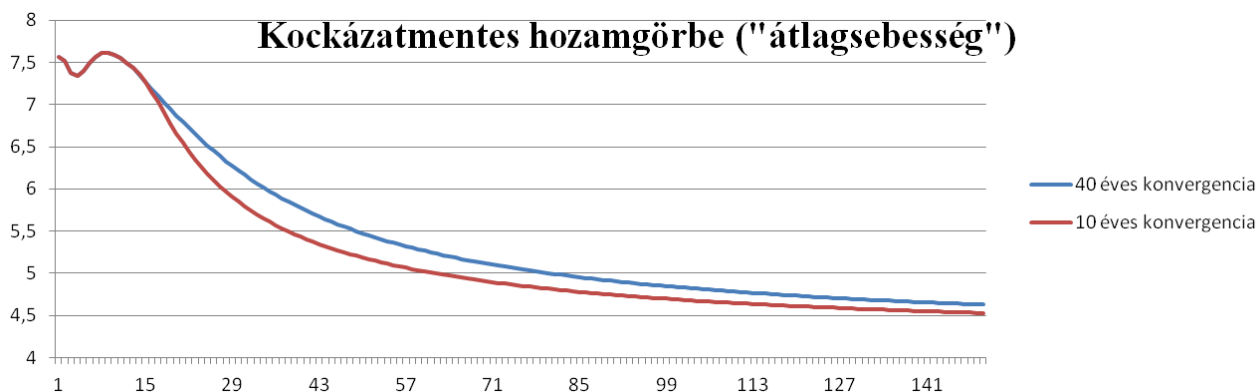
7.2. Extrapoláció

Mind a kötelezettségek értékelése, mind pedig a szavatolótőke-szükséglet számítása során alapvető fontosságú a kockázatmentes hozamgörbe. Ennek előállításához alapvetően 3+1 input adat kell: mely lejáratig tekinthetőek a piaci adatok alapján előállított hozamgörbe pontok „megbízhatónak”, milyen végső értékkel változzon a hozamgörbe egy meghatározott időszak után, illetve milyen hosszú legyen ez az időszak. A negyedik input adat természetesen annak meghatározása, hogy mennyivel szükséges kiigazítani a kockázatos hozamgörbét annak érdekében, hogy az ne tartalmazzon hitel- és báziskockázati felárat.

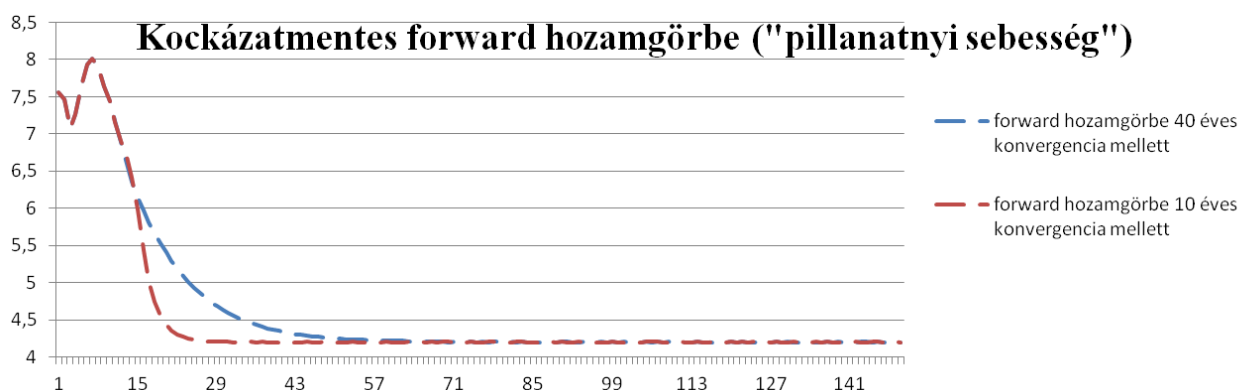
Az LTG Hatásfelmérésben a HUF esetében feltételezték, hogy 15 évig tekinthetőek a hozamgörbe pontok megbízhatónak, a hitel- és báziskockázati kiigazítás egységesen 35 bázispont, illetve hosszú távon már csak 4,2%-kal változik a hozamgörbe (ez egyenértékű

azzal, hogy a konvergencia szakaszt követően a forward hozam mértéke konstans). A hatástanulmányban tesztelték a QIS5 szerinti, valamint a jelenlegi Omnibus II tervezetben meghatározott 40, illetve 20 éves konvergenciát, amelynek hatása megfigyelhető a 4. és 5. számú ábrán. Jól látszik, hogy a lassabb (azaz hosszabb időszak alatt végbemenő) 40 éves konvergencia magasabb HUF kockázatmentes hozamgörbét eredményezett, tekintettel arra, hogy a 15 évig megfigyelhető hozamszint kb. 300 bázisponttal magasabb a hosszú távú változás mértékénél (ún. végső forward rátánál).

4. ábra: 1. forgatókönyv szerinti HUF kockázatmentes hozamgörbék különböző konvergencia periódus mellett

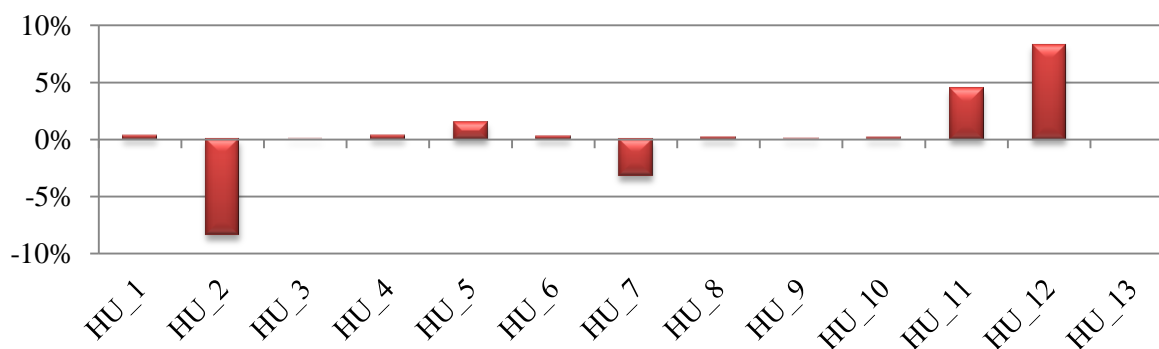

5. ábra: A kockázatmentes hozamgörbékől számított forward hozamgörbe

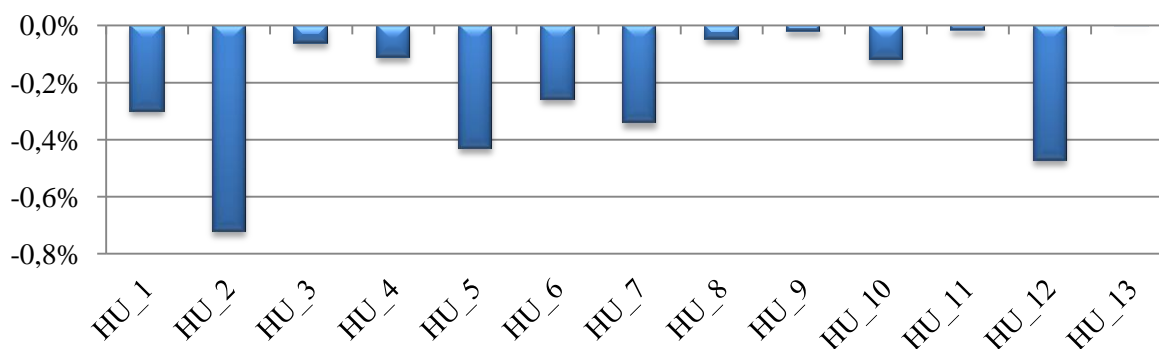

Az eltérő konvergencia mellett előállított hozamgörbék tökefeltöltöttségre és tartalékszintre gyakorolt hatása az alábbi ábrákon követhető nyomon. A 6. ábrán jól látható, hogy a hosszabb konvergencia bizonyos esetekben a feltöltöttség növekedésével, máskor pont csökkenésével jár, nem egyértelmű a hatása a feltöltöttségre. Ha a tartalékokra gyakorolt hatást tekintjük a 7. ábrán, akkor hosszabb konvergencia melletti minimális csökkenést tapasztalunk, ám a mértéke egyik esetben sem haladja meg az 1%-ot. Ennek oka, hogy a kötelezettségoldali pénzáramlások túlnyomó többsége a korai időszakokra esik, így a 25 és 60 év közötti időszakban – ahol akár 50 bázispontos különbség is megfigyelhető a két hozamgörbe között – az eltérő diszkonthatás csak minimális mértékben érvényesül.

6. ábra: 40 éves konvergencia hatása a résztvevő hazai biztosítók tőkefeltöltöttségére
százalékpontban
(5. Szenárió / 1. Szenárió)

7. ábra: 40 éves konvergencia hatása a résztvevő hazai biztosítók tartalékszintjére
százalékpontban
(5. Szenárió / 1. Szenárió)

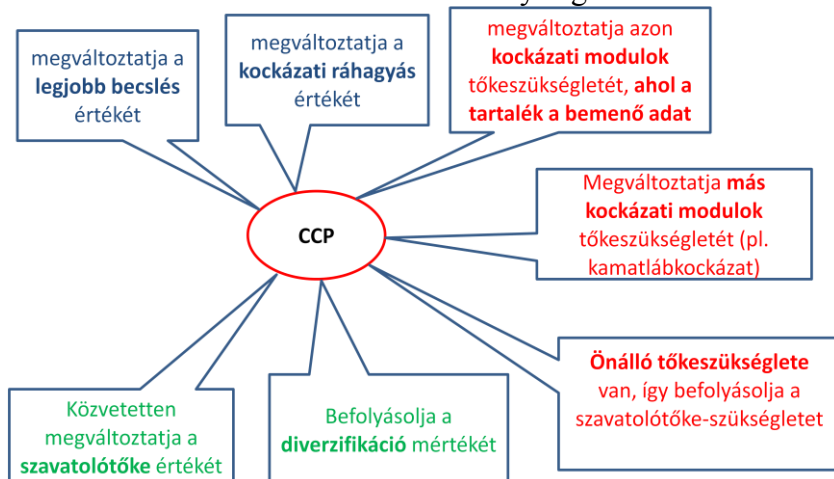

A biztosítók véleménye szerint a mesterséges hozamgörbe miatt (részben a vízszintes hitelkockázati kiigazításból eredően) rendkívül nehézé válik a hozamkockázat kezelése.

7.3. Adaptáció (CCP)

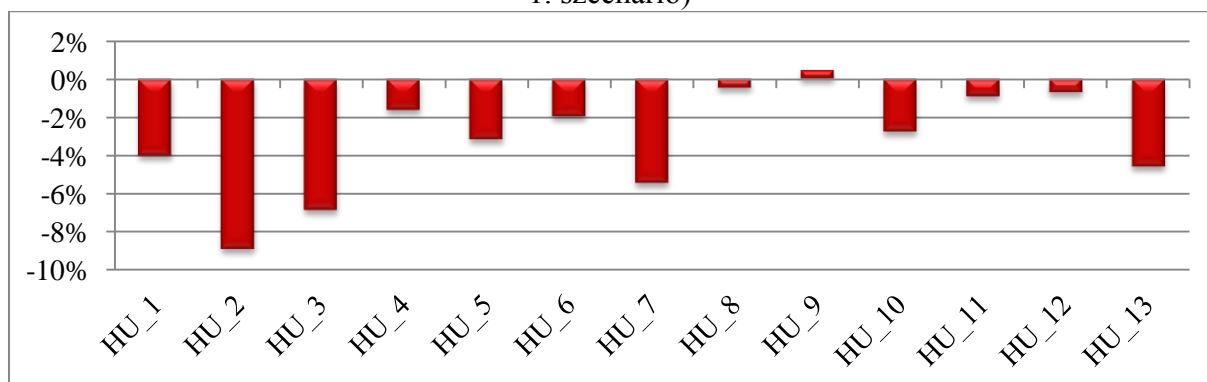
A CCP közvetlenül a hozamgörbére hat, így a biztosító mérlegét tekintve szerteágazó a hatása. A tartalék változásán keresztül (amelynek mértéke tartaléktípustól függően eltér) befolyásolja a szavatolótké nagyságát. A szavatolótkére gyakorolt hatás több oldalról is érvényesül: a megnövelt kockázatmentes hozamgörbe közvetlenül a tartalékvolumennel függő kockázati modulok tőkeszükségletére is hatással van, továbbá mivel megváltoztatja az eszközök és kötelezettségek viszonyát, ezért más kockázati modulokra is hatással van (pl. kamatláb-kockázat). A fentiekén túl a CCP-nek – átmeneti jellege miatt – önálló tőkeszükséglete is van, mivel az EIOPA döntésétől függően bármikor megszüntetheti az alkalmazását.

8. ábra: A CCP hatása a mennyiségi elemekre

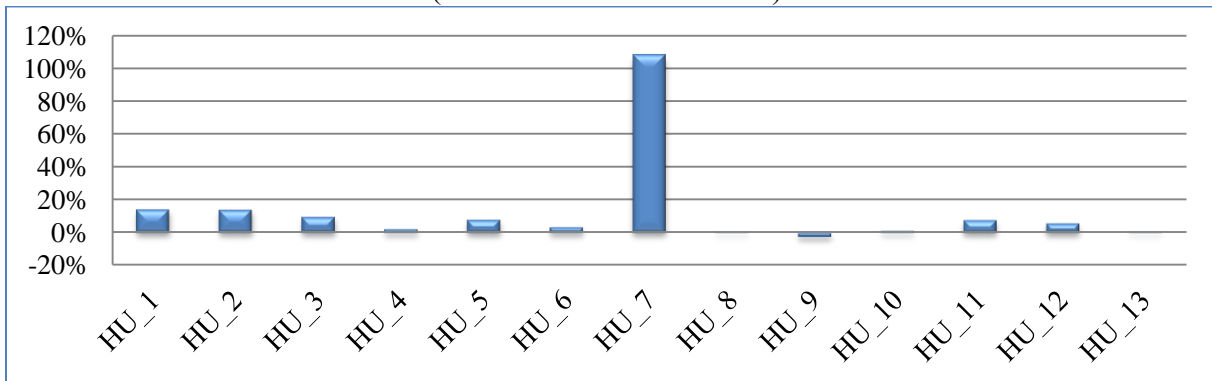

A CCP alkalmazása nem feltétlenül növeli a szavatoló tőke feltöltöttséget, mint ezt az alábbi ábrák jól szemléltetik. A technikai tartalékok esetében egy biztosító kivételével minden esetben csökkenés figyelhető meg ez különösen a nem-életbiztosítási ágazatokat művelő biztosítók esetében volt számottevő hatású. A többlethozam-visszajuttatásos életbiztosítási termékek esetében a CCP (a technikai specifikáció előírásaival összhangban) növelte a jövőbeli feltételezett hozam mértékét, így a diszkrecionális nyereségrészesedések tartalékát is. Unit-linked biztosítások esetében a jövőbeli profitok jelenértékének magasabb diszkontrátával történő diszkontálása miatt egyes biztosítók a CCP alkalmazása mellett a UL életbiztosítási tartalékok növekedését tapasztalták. A biztosító teljes portfólióját tekintve a CCP összességében növelte szinte minden biztosító esetében a szavatoló tőke értékét, ám ha a szavatoló tőke-szükségletet vizsgáljuk, már korántsem ennyire egyértelmű a hatása.

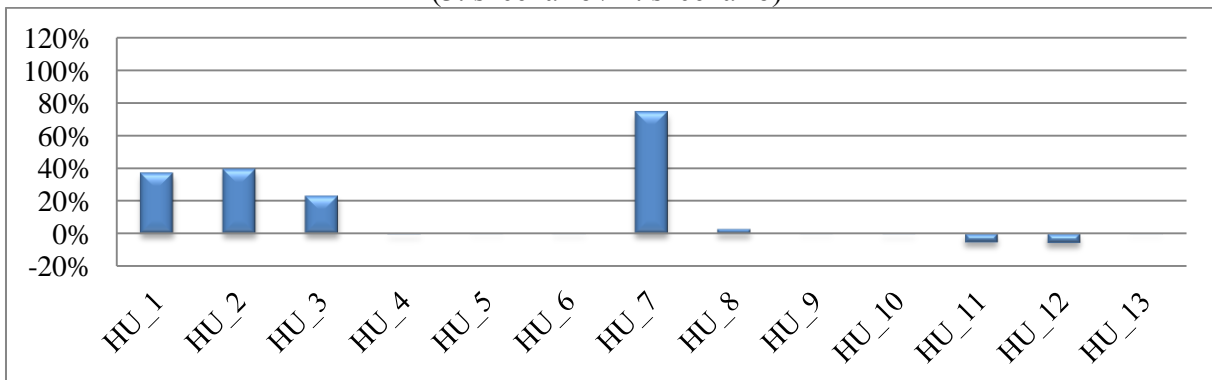
9. ábra: A résztvevő hazai biztosítók technikai tartalékainak változása, ha az alap CCP (100 bázispont) helyett magasabb CCP-t (250 bázispont) alkalmazunk (százalékban) (3. szcenárió / 1. szcenárió)

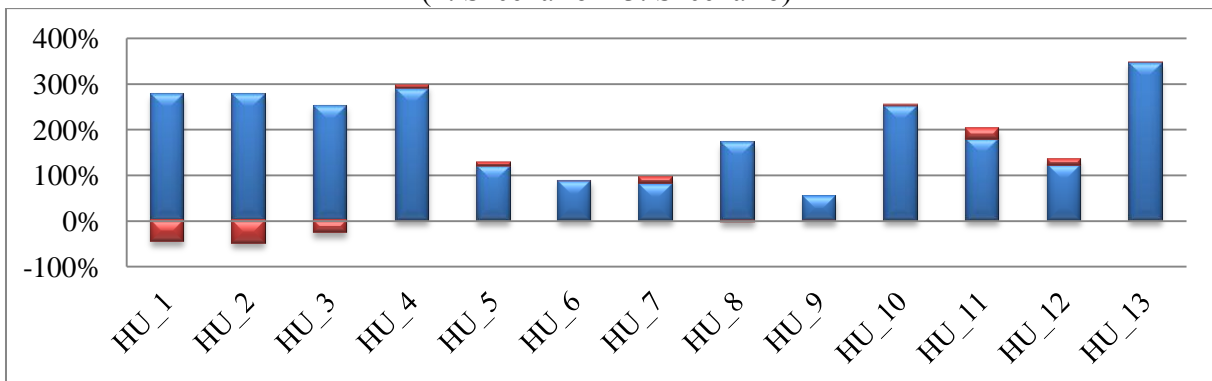
10. ábra: A résztvevő hazai biztosítók szavatolótőke szintjének változása, ha a CCP 100 bázispontról 250 bázispontra nő (százalékban)
(3. szcenárió / 1. szcenárió)

11. ábra: A résztvevő hazai biztosítók szavatolótőke-szükségletének változása, ha a CCP 100 bázispontról 250 bázispontra nő (százalékban)
(3. szcenárió / 1. szcenárió)

12. ábra: A résztvevő hazai biztosítók tőkefeltöltöttségének változása, ha a CCP 100 bázispontról 250 bázispontra emelkedik (százalékpont)
(1. Szenárió + 3. Szenárió)

A fentiek alapján a CCP hatása a szavatolótőke-feltöltöttséget tekintve nagyon változatos képet mutat, több biztosítónál is megfigyelhető, hogy a szavatolótőke-szükséglet változása részben semlegesíti a szavatolótőke növekedését.

A CCP mint LTG eszköz alkalmazásával, alkalmasságával kapcsolatosan több kérdés is felmerül ennek kapcsán mind a Felügyelet, mind pedig a hazai biztosítók részéről.

A CCP átmeneti jellege egyrészt indokolná a szavatolótőke-szükségletet; másrészt ellentétes lenne azzal, hogy ha a szabályozó teremti meg a lehetőségét annak, hogy átmeneti enyhítést nyújtson a biztosítónak a kivételes pénz- és tőkepiaci helyzet közepette, akkor nem célszerű ezen lehetőség kockázatára külön tőkeszükségletet megállapítani. Ehelyett gyakorlatiasabb lenne ezt már a kalibráció során figyelembe venni. A Felügyelet az EIOPA CCP kalkulációjának kalibrációja során meggyőződött arról, hogy az egyes hozamfelárak leválasztásának módszertana jelentősen befolyásolja az alkalmazható kiigazítás mértékét különösen azon tagállami devizanemek esetén, amely tagállamok az elmúlt pár évben több fokozatú hitelleminősítésen estek át (pl. a hosszú távú átlagok alapján számszerűsített várható veszteségek miatti felár várhatóan alacsonyabb lesz, mintha kizárólag a jelenlegi hitelbesorolás alapján kalibrálnák azt). Emiatt a CCP aktiválásának és mértékének kalibrációja kiemelt fontosságú.

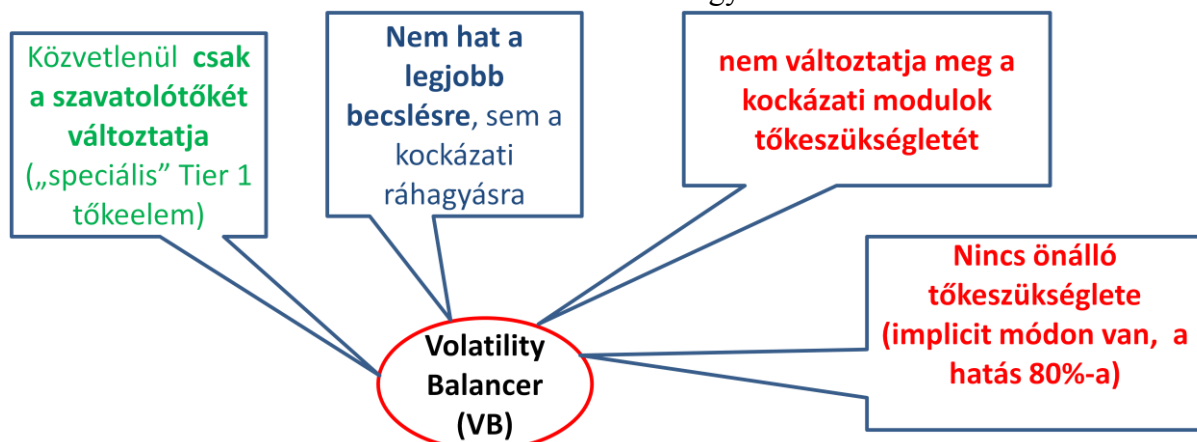
Fontos kérdés, hogy pontosan mi lenne a kapcsolat a „tagállami kezdeményezésű” CCP és az EIOPA hatáskörébe tartozó devizanemenként alkalmazandó CCP között, vagy hogy a CCP alkalmazása esetén irányulhat-e felügyeleti intézkedés (a megnövekvő szavatolótőke miatt) az osztalékfizetés korlátozására. Kérdés továbbá, hogy más LTG intézkedéshez (pl. helyreállítási időszak kiterjesztése) milyen módon kapcsolódhat, melyik bázison értelmezett szavatolótőke-szükségletet kellene ilyenkor figyelembe venni felügyeleti intézkedéskor (Pl. a biztosító alkalmazhat CCP-t, amellyel a feltöltöttsége 100% fölé kerül. Ilyen esetben fennállna-e a szavatolótőke-szükségletnek való megnefelelés, tudva azt, hogy a CCP deaktiválását követően már a szavatolótőke-szükséglet követelménynek a biztosító nem fog megfelelni.).

Az EIOPA diszkrecionális döntése a CCP aktiválásában nagyon megnehezítené azt, hogy ennek hatását a biztosítók a kockázatkezelés során érdemben figyelembe tudják venni.

7.4. Szimmetrikus volatilitás-kiegyenlítő mechanizmus

A fenti problémákat figyelembe véve az EIOPA javaslata szerint a CCP nem megfelelő eszköz a rövidtávú volatilitás kezelésére, helyette új eszköz bevezetését javasolják. Ez az eszköz az ún. *szimmetrikus volatilitás-kiegyenlítő mechanizmus*.

13. ábra: Szimmetrikus volatilitás-kiegyenlítő mechanizmus

Az intézkedés a CCP korábbi „gyengeségeit” hivatott kezelni: a biztosítók szempontjából egy sokkal átláthatóbb és automatikus rendszer, alkalmazása nem a szabályozó szubjektív döntésétől függ. Ennek megfelelően nincsen bevezetése, gyakorlatilag „folyamatosan

aktiválva van”. Ilyen módon könnyebb a kockázatkezelés során figyelembe venni. Közvetlenül csak a szavatolótőkére hat, egy külön „speciális” Tier 1 tőkeelem formájában. Nem változtatja meg a legjobb becslés, így a mérlegbe beállított tartalék értékét sem, illetve ezen keresztül nem hat a szavatolótőke-szükségletre sem. Külön önálló tőkeszükséglete sincsen, ehelyett úgy határozzák meg a mértékét, hogy azt már korrigálják a tőkeszükségletével (csak a számított hatás 20%-a vehető figyelembe, a fennmaradó 80%-a egyfajta implicit tőkeszükségletként értelmezhető).

A szimmetrikus volatilitás kiegyenlítő mechanizmus esetében is azonosíthatóak azonban hiányosságok az intézkedés hatását illetően. Mivel az intézkedés az átmeneti és kivételes pénz- és tőkepiaci helyzetek kezelését és az eszközök kényszereladásának megakadályozását célozza meg, a 20%-os figyelembevétel nem feltétlenül lehet „elég” erre. Továbbá az előrejelezhetőség miatt nem feltétlenül teljesül az Omnibus II direktívában lefektetett eddigi elv, miszerint az intézkedés hatása nem jelenhet meg a termékárazásban és a tőketervezésben.

7.5. Illeszkedési kiigazítások

A hazai biztosítókra nem alkalmazható sem a „klasszikus”, sem a „kiterjesztett” illeszkedési kiigazítás, melynek oka, hogy az Omnibus II direktíva olyan szigorú alkalmazási feltételeket rendel az LTG intézkedésekhez, amelyek a hazai biztosítók portfóliói esetében nem teljesülnek. Az egyik leginkább korlátozó kritérium az ún. „elkülönített alap” feltétel (ring-fenced funds), amely szerint a portfóliónak a Szolvencia II direktívában nevesített elkülönített alapnak kell lennie. A kritérium értelmezésének bizonytalanságára ad okot az, hogy az Omnibus II direktíva 77c és a Szolvencia II direktíva 304. cikk 1.b. (i) pontja más szöveggörnyezetbe ágyazva utal az elkülönített alapokra.

Az alapvető eltérés, hogy míg a Szolvencia II direktíva az elkülönítést az eszközök különválasztásával azonos értelemben használja („ring-fenced, managed and organised separately”), addig az Omnibus II direktíva szövegezésénél nem feltétlenül ez az értelmezés a helytálló („ring-fenced or identified, managed and organised separately”). A végleges Omnibus II direktívaszövegben várhatóan egyértelműsítik az elkülönített alapok tartalmát, de véleményünk szerint (és a jogszabály alakulásának irány alapján is) a szigorú értelmezést kell alapul venni.

Ennek ellenére több biztosító is küldött be számításokat a kiterjesztett illeszkedési kiigazításra vonatkozóan, amely minden esetben javulást eredményezett a kiinduló scenárióhoz képest a tőkefeltöltöttségben. A biztosítók többsége szerint illeszkedési kiigazítások azok az LTG intézkedések, amelyek a leginkább képesek a rövid távú eszközár-volatilitás hatását kiküszöbölni. Az intézkedés jól alkalmazkodik az általános lejáratig-tartás kereskedési stratégiához is, de továbbra is a legfontosabb kérdés az intézkedés kalibrációja, amelyről a biztosítók véleménye az, hogy bizonyos főbb alapelvek mentén kellene kalibrálni, nem pedig részletekbe menően túlszabályozni, hiszen az intézkedés – szemben a CCP-vel – a biztosító egyedi portfóliója alapján határozódik meg. A hazai állampapírok lejárat szerkezetére tekintettel a teljes pénzáram-illesztést kizárólag újrabefektetés figyelembevétele mellett lehetne megvalósítani. Az EGT tagállamok által az adott tagállam devizájában kibocsátott állampapírok mentesülése a limitkritérium alól felveti a túlzott állampapír-koncentráció kérdését.

Az EIOPA javaslata az volt az LTGA hatástanulmány jelentésében, hogy a klasszikus változatot fejlesszék tovább, ugyanakkor a kiterjesztett illeszkedési kiigazítást vessék el.

A klasszikus illeszkedési kiigazítás esetében felmerült a BBB hitelminősítésű eszközökre meghatározott limit eltörlése, ugyanis egy esetleges leminősítés során éppen az indítana el prociklikus hatásokat, hogy a biztosítóknak ki kellene vezetniük ezen eszközeiket a kötelezettségekhez rendelt eszközportfólióból. A garantált járadék biztosítások miatt (amelyek tartalmazznak halál esetére is szolgáltatást /GMDB/, így a pénzáramlás illesztése tökéletlenné válhat) felvetődött annak lehetősége is, hogy egy elhanyagolható szintű halandósági kockázat ne zárja ki a biztosítókat az illeszkedési prémium alkalmazásából.

A kiterjesztett illeszkedési kiigazítás alkalmazása a biztosítók oldaláról rendkívül bonyolult számítást igényelt volna, a felügyelet oldaláról pedig az egyedi portfólióhoz kapcsolódó kritériumok, illetve az alkalmazási hányados mértékének folyamatos ellenőrzése a felügyeleti felülvizsgálati folyamat (SRP) keretén belül is nehezen lett volna kezelhető.

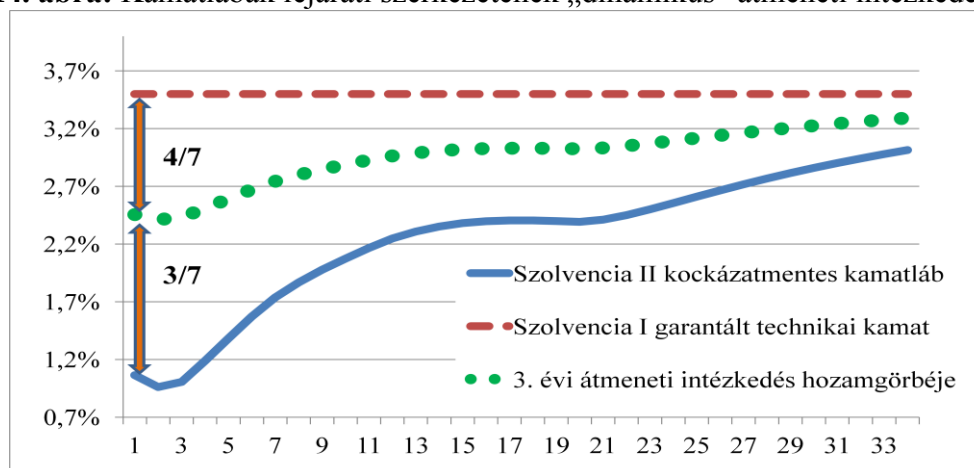
7.6. A kamatlábak lejárat szerkezetének átmeneti intézkedése

Ezen intézkedések célja, hogy „zökkenőmentes” átmenetet biztosítson a Szolvencia II rendszerbe.

Az Omnibus II direktíva a Hatásfelmérést megelőzően kizárólag a „dinamikus” átmeneti intézkedést tartalmazta. Ez lényegében azt jelenti, hogy a Biztosító a Szolvencia I kamatlábat és a Szolvencia kockázatmentes hozamgörbét minden devizanem és lejárat vonatkozásában lineárisan súlyozza oly módon, hogy a 7. év végére az utóbbi kockázatmentes hozamgörbe 100%-os súlyt kapjon. Ezt az új hozamgörbét használhatja a biztosító a legjobb becslés kiszámítására.

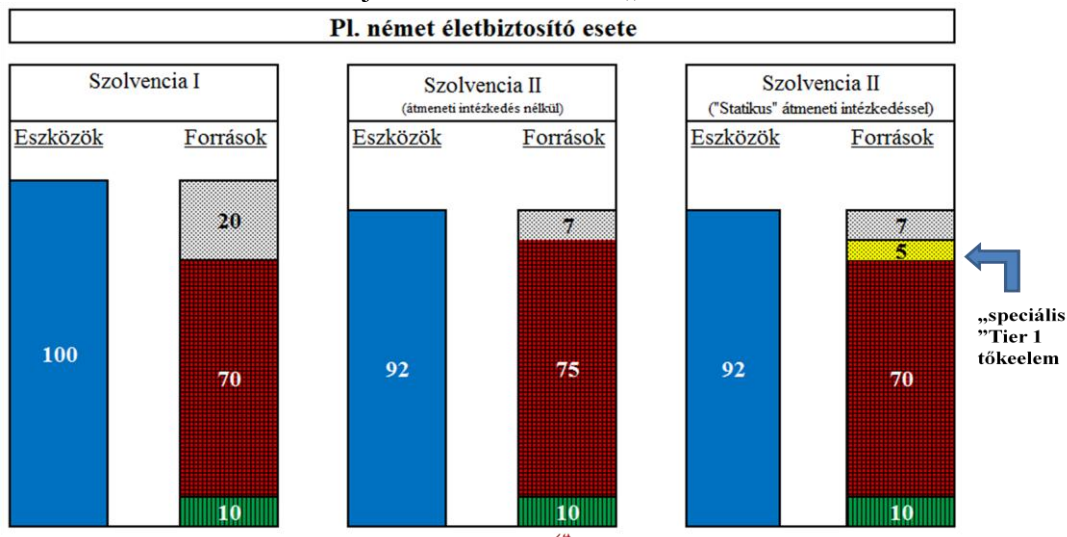
A hazai biztosítók esetében ez a forgatókönyv nem volt releváns, tekintettel arra, hogy a jelenlegi átlagos technikai kamatlábat jelentős mértékben meghaladja a Szolvencia II HUF kockázatmentes hozamgörbe. A hazai, euróban meghatározott tartalékokra történő kizárólagos alkalmazás nem lehetséges, mivel felügyeleti jóváhagyás esetén minden devizára (így a forintra is) alkalmazni kellene az intézkedést.

14. ábra: Kamatlábak lejárat szerkezetének „dinamikus” átmeneti intézkedése

A Hatásfelmérés eredményeként az EIOPA javaslatot tett egy „statikus” átmeneti intézkedés alkalmazására is, amely pedig a Szolvencia I és Szolvencia II tartalék (Szolvencia II hatálybalépésének időpontjára vonatkozóan számított) különbségének összegét „Tier 1. tőkeelemként” venné figyelembe a szavatolótőkében. Ezt a tőkeelemet lehetne fokozatosan lineárisan kivezetni 7 éven keresztül.

15. ábra: Kamatlábak lejárat szerkezetének „statikus” átmeneti intézkedése

A hazai biztosítók szerint ez az intézkedés ugyancsak egy újabb mesterséges hozamgörbéhez kapcsolódna, amely hozamkockázat piacon történő fedezésére nincsen mód. Több biztosító is jelezte, hogy teljes körűen eddig nem vizsgálta meg a számszerű hatását az intézkedésnek.

7.7. A Tier 1 tőkeelemek figyelembevételének kérdései

A CCP, valamint a kamatlábak lejárat szerkezetével kapcsolatos átmeneti intézkedések közvetlenül a hozamgörbére irányulnak, amely gyakorlatilag a teljes Szolvencia II mérleget megváltoztatja a CCP-vel kapcsolatos részben kifejtett okok miatt. Tekintettel arra, hogy a tőkefeltöltöttségre gyakorolt végső hatás nehezen átlátható egyedi hatásokból tevődik össze, az EIOPA javaslat szerint ezen intézkedések hatását átláthatóbb módon lehetne kezelni azáltal, hogy a hozamgörbe szintjének megváltozását csak a szavatolótőkéen keresztül érvényesítenék a mérlegben, minden további elem (technikai tartalékok szintje és a szavatolótőke-szükséglet) változatlan maradna a Szolvencia II mérlegben. Ehhez az szükséges, hogy a CCP helyett alkalmazandó volatilitás kiigazítást (volatility balancer) úgy kalibrálnák, hogy – szemben a CCP-vel – ne legyen önálló tőkeszükséglete (azt implicit módon veszik figyelembe), így többek között nem befolyásolná a kockázati (al)modulok közötti diverzifikációs hatást sem.

A hatás „Tier 1 tőkeelemként” történő beállítása a Szolvencia II mérlegbe több kérdést is felvet.

- A tőkeelemet alapvető tőkeelemként veszik figyelembe vagy kiegészítő tőkeelemként (mérlegben kívüli tőkeként)? Utóbbi felügyeleti engedélyezési eljárást von maga után, kérdés, hogy ez esetben is le kell-e folytatni az eljárást.

- A Tier 1 a legjobb minőségű tőkelemet jelenti, amelyre a teljes szavatolótőkén belül alsó korlátot határoz meg a Szolvencia II direktíva (a beszámítható szavatolótőke legalább 1/3-át Tier 1 minőségű tőkeelemnek kell képeznie). Kérdés, hogy az LTG intézkedések által keletkeztetett Tier 1 tőkeelem beszámít-e a limitbe. Amennyiben igen, úgy mérlegelni kell annak kockázatát (különösen a volatilitás kiigazítás esetében), hogy a pénz- és tőkepiacok jelentős megváltozása esetén az érvényesíthető Tier 1 tőkelem mértéke lecsökken, így a biztosítónak Tier 1 tőkelemmel kell azt helyettesítenie a limitmegfelelés érdekében.

7.8. A helyreállítási időszak kiterjesztése

Ezen intézkedés mind a biztosítási szektor, mind pedig a felügyeleték és az EIOPA véleménye szerint is hatékony végső megoldást jelenthet a rövid távú volatilitásból fakadó problémák kezelésére.

A Hatásfelmérés keretében nem lehetett számszerűsíteni a hatását, így külön forgatókönyv sem volt rá meghatározva. A jelenlegi szabályozási keretek között a helyreállítási időszak alapértelmezésben 6 hónap, amely a felügyelet megítélése alapján meghosszabbítható még 3 hónappal, illetve a pénzügyi piacok rendkívüli esésekor lehetősége van még legfeljebb 21 hónappal kiterjeszteni azt. Amennyiben 12 évnél hosszabb a kötelezettségek átlagideje (duration), akkor a helyreállítási időszakot 21 hónap helyett legfeljebb 3 évvel lehet kiterjeszteni.

Az EIOPA javaslatot tett arra, hogy a helyreállítási időszak kiterjesztését szélsőséges (pl. tartósan alacsony) hozamkörnyezet, illetve jelentős természeti katasztrófa események bekövetkezése esetén is lehessen alkalmazni. Javaslatára szerint ebben az esetben legfeljebb 7 évvel lehet majd kitolni a helyreállítás határidejét, és nem csak a tartalékok átlagidejét, hanem más tényezőket is figyelembe lehet majd venni a felügyeleti mérlegeléskor.